

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI NAUKOWO-DYDAKTYCZNEJ
INSTYTUTU LITURGICZNO-HOMILETYCZNEGO KUL
W ROKU AKADEMICKIM 2003/2004

Instytut Liturgiczno-Homiletyczny (ILH) tworzą cztery katedry w ramach trzech specjalizacji: liturgiki, homiletyki i edukacji medialnej. W roku akademickim 2003/2004 pracowało 13 pracowników, w tym 5 pracowników samodzielnych:

- ✧ ks. prof. Jerzy J. Kopeć – kierownik Katedry Teologii Liturgii;
- ✧ ks. prof. Zbigniew Wit – kierownik Katedry Historii Liturgii;
- ✧ ks. prof. Władysław Głowa – kierownik Katedry Homiletyki;
- ✧ ks. prof. Tadeusz Zasępa – kierownik Katedry Współczesnych Form Przekazu Wiary;
- ✧ ks. dr hab. Czesław Krakowiak – Katedra Teologii Liturgii.

Z końcem pierwszego semestru roku akademickiego 2003/2004 na emeryturę przeszedł ks. prof. Jerzy J. Kopeć. Prowadzone przezeń wykłady zostały powierzone ks. dr. Piotrowi Petrykowi, ks. dr. Piotrowi Kulbackiemu i ks. dr. Zdzisławowi Jańcowi.

Dyrektorem Instytutu Liturgiczno-Homiletycznego był ks. prof. dr hab. Władysław Głowa. Dnia 1 czerwca 2004 r. na zebraniu pracowników Instytutu (w obecności dziekana Wydziału Teologii KUL – ks. prof. dr. hab. Jerzego Pałuckiego) ks. prof. Głowa został ponownie wybrany dyrektorem Instytutu. Sekretarzem Instytutu był ks. dr Stanisław Dyk. Ks. Dyk zajmował się organizowaniem zebrań pracowników Instytutu, sporządzaniem protokołów z tych zebrań, rocznych sprawozdań z działalności naukowo-dydaktycznej oraz przygotowaniem planów zajęć. Instytut Liturgiczno-Homiletyczny odbył w roku akademickim 2003/2004 pięć zebrań ogólnoinstitutowych.

I. KIERUNKI BADAŃ

Instytut jest placówką naukowo-dydaktyczną o charakterze interdyscyplinarnym. Przygotowuje specjalistów oraz wypracowuje model praktycznej działalności Kościoła w Polsce. Zajmuje się dziejami liturgii i obrzędowości w Polsce, naukową refleksją nad przepowiadaniem i ewangelizacją, zastosowaniem mass mediów w duszpasterstwie.

Dwie katedry: Katedra Teologii Liturgii i Katedra Historii Liturgii stanowią specjalizację liturgiczną. Badania tych katedr dotyczą dziejów liturgii w Polsce, obrzędowości rodzinnej i religijnej, stanu odnowy liturgicznej w diecezjach i parafiach. W ich ramach prowadzi się także badania nad teologią nowych formuł liturgicznych i rolą sanktuariów w życiu religijnym i społecznym narodu, a także nad dziejami liturgii chrześcijańskiej w Polsce i jej związkiem z kulturą narodu. Wnioski z badań służą opracowaniu norm odnowy liturgicznej, wychowania liturgicznego, przygotowania podręczników i pomocy liturgicznych.

Katedra Homiletyki tworzy specjalizację homiletyczną. Jej badania dotyczą teologii przepowiadania, teologii homilii, teologii i metod ewangelizacji, historii polskiego kaznodziejstwa, przepowiadania w liturgii sakramentów świętych i sakramentaliów, przepowiadania hagiograficznego, teologicznej refleksji nad podmiotem przepowiadania, dydaktyki homiletyki, retoryki, teorii komunikacji. Wyniki badań służą wyjaśnieniu teoretycznych podstaw kaznodziejstwa, ustaleniu norm skuteczności przepowiadania i ewangelizacji oraz opracowaniu pomocy homiletycznych.

Katedra Współczesnych Form Przekazu Wiary tworzy specjalizację edukacji medialnej. W swoich badaniach Katedra zajmuje się relacją, jaka zachodzi między duszpasterstwem a mediami, szczegółowym omówieniem rodzajów mediów (prasa, radio, telewizja, teatr, Internet) oraz analizowaniem zjawisk społecznych będących skutkiem oddziaływania mediów. Wnioski z badań służą ukazaniu roli i miejsca mass mediów w duszpasterstwie Kościoła.

Wymienione obszary badań są dla poszczególnych katedr źródłem ustalania konkretnych tematów i zadań badawczych.

II. ZAJĘCIA PROWADZONE PRZEZ PRACOWNIKÓW POZA INSTYTUTEM

Pracownicy Instytutu prowadzili zajęcia: w UKSW w Warszawie; w seminariach duchownych w Przemyślu, Lublinie i Ełku (w ramach Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego); Instytucie Formacji Pastoralno-Liturgicznej w Lublinie i Rzeszowie; na Wydziale Prawa Kanonicznego i Administracji KUL.

III. ZAJĘCIA ZLECONE

Zajęcia zleczone w Instytucie prowadzili: ks. bp prof. K. Ryczan, ks. prof. R. Kamiński, ks. prof. dr hab. F. Drączkowski, ks. prof. dr hab. M. Zahajkiewicz, ks. dr hab. S. Nowosad, o. prof. dr hab. A. Nowak, ks. prof. dr hab. S. Bielecki, ks. prof. dr hab. J. Nagórny, ks. prof. dr hab. A. Drożdż, prof. dr hab. K. Klauza, ks. dr W. Przygoda, ks. dr hab. K. Jeżyna, ks. dr A. Tomkiewicz, ks. dr S. Kupisiński, ks. dr P. Szczur, ks. dr K. Świąś, ks. dr S. Szymik, ks. dr K. Guzowski, ks. dr M. Pokrywka, ks. dr K. Burski, ks. dr S. Grodź, dr H. Słotwińska, dr R. Andrzejczak, dr W. Włodarczyk, mgr L. Formela.

IV. WYKŁADY ZAGRANICZNE

Ks. prof. dr hab. Władysław Głowa:

- *Liturgia źródłem i miejscem przepowiadania* – Katolícka Univerzita w Ružomberku (Słowacja), 9-10 października 2003 r.;
- *Liturgika pastoralna (Znaki i symbole w liturgii; Msza św. w życiu wspólnoty parafialnej)* – Prešovská Univerzita (Gréckokatolícka Bohoslovecká Fakulta), Prešov (Słowacja), 7-9 października oraz 4-7 listopada 2003 r.

Ks. prof. dr hab. Tadeusz Zasepa:

- *Radio – świat dźwięków* – Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie (Słowacja), 8 października 2003 r.;
- *Religion in der Medien* – Sympozjum na Uniwersytecie w Kolonii: „Chrześcijaństwo, Islam, Buddyzm w trzecim tysiącleciu”, 2 listopada 2003 r.

Ks. prof. dr hab. Zbigniew Wit:

- *Wymogi liturgiczno-prawne wyposażenia kościoła dla celebracji liturgicznej po Soborze Watykańskim II* – Sympozjum „40-lecie uchwalenia Konstytucji o liturgii *Sacrosanctum Concilium* i jej realizacja w Kościele” Pińsk (Białoruś), 17 maja 2004 r.

Ks. prof. dr hab. Jerzy J. Kopeć:

- *Recepcja konstytucji „Sacrosanctum Concilium” w Kościele* – Sympozjum „40-lecie uchwalenia Konstytucji o liturgii *Sacrosanctum Concilium* i jej realizacja w Kościele” Pińsk (Białoruś), 17 maja 2004 r.

Ks. dr Piotr Kulbicki:

- *Rola Eucharystii w budowaniu wspólnoty żywego Kościoła* – Symposium „40-lecie uchwalenia Konstytucji o liturgii *Sacrosanctum Concilium* i jej realizacja w Kościele” Pińsk (Białoruś), 17 maja 2004 r.

V URLOPY

Na urloпах przebywali ks. prof. dr hab. Zbigniew Wit (II semestr roku akademickiego 2003/2004) i ks. dr Bogusław Migut (cały rok akademicki 2003/2004).

VI. STOPNIE I TYTUŁY NAUKOWE

- Stopień doktora habilitowanego uzyskał ks. dr Czesław Krakowiak.
- Stopień doktora uzyskał ks. mgr lic. Jarosław Woźniak.

VII. SYMPOZJA, KONGRESY, SESJE

1. Organizacja sympozjów

✧ Zorganizowane przez Instytut Liturgiczno-Homiletyczny:

- Duszpasterskie Wykłady Akademickie: „Kościół – Naród – Rodzina” Lublin, 29-30 sierpnia 2003 r.

✧ Zorganizowane przez Katedrę Teologii Liturgii przy współudziale Katedry Historii Liturgii (współdział w organizacji czterech sympozjów):

- „40-lecie Konstytucji o liturgii w życiu Kościoła lokalnego” Gdańsk-Oliwa, 25 października 2003 r.;
- „40-lecie Konstytucji o liturgii” WSD w Lublinie, 4 grudnia 2003 r.;
- „Pobożność ludowa i jej formy w praktyce duszpasterskiej” KUL, Lublin, 22 kwietnia 2004 r.;
- „40-lecie uchwalenia Konstytucji o liturgii *Sacrosanctum Concilium* i jej realizacja w Kościele” Pińsk (Białoruś), 17 maja 2004 r.;
- XIV Symposium KOINONIA: „*Christifideles laici* – w parafii i świecie” Ostrów Wielkopolski, 20-21 października 2003r.;
- V Symposium KWC: „Krucjata Wyzwolenia człowieka środowiskiem wychowawczym dla dzieci” Łódź, 11 października 2003 r.;
- „Kongres Krucjaty Wyzwolenia Człowieka” Jasna Góra, 12 czerwca 2004 r.

✧ Zorganizowane przez Katedrę Homiletyki:

- Symposium homiletyczne: „Mowa żywa. Wybrane aspekty komunikacji kaznodziejskiej” Skorzeszyce, 27-28 października 2003 r.

✧ Zorganizowane przez specjalizację Edukacja medialna w ramach Katedry Współczesnych Form Przekazu Wiary:

- „Media a polityka” Lublin, 29 marca 2004 r.

2. Udział w sympozjach (krajowych i zagranicznych)

Ks. prof. dr hab. Władysław Głowa:

- „XXXIX Seminarium Wykładowców Liturgiki w Ośrodkach Uniwersyteckich, Akademickich, Wydziałach Teologicznych i Wyższych Seminariach Duchownych w Polsce” Siedlce, 10-11 września 2003 r.

Ks. dr Stanisław Dyk:

- Sympozjum homiletyczne: „Mowa żywa. Wybrane aspekty komunikacji kaznodziejskiej” Skorzecy, 27-28 października 2003 r.

Ks. dr Włodzimierz Broński:

- „Mowa żywa. Wybrane aspekty komunikacji kaznodziejskiej” Skorzecy, 27-28 października 2003 r.;
- „Forum mowy żywej” Lublin 2004;
- Sympozjum homiletyczne: „Die Predigt als Teil der Liturgie in der katholischen und in der evangelischen Kultur” Hanower (Niemcy), 20-23 września 2004 r.

Ks. dr Józef Szczępa:

- Sympozjum homiletyczne: „Mowa żywa. Wybrane aspekty komunikacji kaznodziejskiej” Skorzecy, 27-28 października 2003 r.;
- „Europa, bądź sobą” Lublin, 17-19 maja 2004 r.

Ks. dr Piotr Petryk:

- „XXXIX Seminarium Wykładowców Liturgiki w Ośrodkach Uniwersyteckich, Akademickich, Wydziałach Teologicznych i Wyższych Seminariach Duchownych w Polsce” Siedlce, 10-11 września 2003 r.

3. Referaty

Ks. prof. dr hab. Władysław Głowa:

- *Przepowiadanie w Okresie Adwentu i Bożego Narodzenia związane z różnymi formami pobożności ludowej tych okresów*. Referat wygłoszony na sympozjum „Pobożność ludowa i jej formy w praktyce duszpasterskiej” Lublin, 22 kwietnia 2004 r.

Ks. prof. dr hab. Jerzy J. Kopeć:

- *Historyczne i współczesne modele pobożności ludowej*. Referat wygłoszony na sympozjum „Pobożność ludowa i jej formy w praktyce duszpasterskiej” Lublin, 22 kwietnia 2004 r.

Ks. prof. dr hab. Zbigniew Wit:

- *Udział świeckich w postudze muzycznej w liturgii*. Referat wygłoszony na sympozjum „Zastosowanie pieśni nabożnej w liturgii” Katowice, 30 marca 2004 r.;
- *Udział świeckich w postudze muzycznej w liturgii*. Referat wygłoszony na sympozjum „Zastosowanie pieśni nabożnej w liturgii” Katowice, 30 marca 2004 r.;

- *Misterium Krzyża i Męki Pańskiej w nabożeństwach parafialnych i rodzinnych*. Referat wygłoszony na sympozjum „Pobożność ludowa i jej formy w praktyce duszpasterskiej” KUL, Lublin, 22 kwietnia 2004 r.

Ks. dr hab. Czesław Krakowiak:

- *Nowe akcenty w posoborowej nauce o sakramentach*, Referat wygłoszony na sympozjum „40-lecie Konstytucji o liturgii w życiu Kościoła lokalnego” Gdańsk-Oliwa, 25 października 2003 r.;
- *Działalność Diecezjalnej Komisji Liturgicznej w promowaniu liturgii*. Referat wygłoszony na sesji naukowej „40-lecie Konstytucji o liturgii” WSD w Lublinie, 4 grudnia 2003 r.;
- *Liturgia i pobożność ludowa w teorii i praktyce pastoralnej*. Referat wygłoszony na sympozjum „Pobożność ludowa i jej formy w praktyce duszpasterskiej” KUL, Lublin, 22 kwietnia 2004 r.;
- *Liturgia i pobożność ludowa w świetle DPLL*. Referat wygłoszony na Sekcji Teologii Pastoralnej. Konstancin, 26 kwietnia 2004 r.

Ks. dr Bogusław Migut:

- *Moim pokarmem jest wypełnić wolę Tego, który mnie posłał. Uczestnictwo Ofierze Chrystusa. Ujęcie teologii i duchowości liturgicznej*. Referat wygłoszony podczas Tygodnia Eklezjologicznego KUL „Źródło – szczyt – życie. Wokół fundamentalnych wymiarów Eucharystii” Lublin, 24 marca 2004 r.

Ks. dr Jerzy Sikora:

- *Język w duszpasterstwie*. Referat wygłoszony na sympozjum naukowym poświęconym społecznej funkcji integracyjnej języka w ramach Konwersatorium Środowisk Akademickich Diecezji Ełckiej. Ełk, 24 kwietnia 2004 r.

Ks. dr Stanisław Dyk:

- *Atrakcyjna forma przepowiadania*. Referat wygłoszony na Diecezjalnym Dniu Ruchów, Wspólnot i Stowarzyszeń Diecezji Kieleckiej „Świadkowie ewangelii nadziei” Kielce, 22 maja 2004 r.

Ks. dr Józef Szczypa:

- *Duszpasterstwo ministrantów*. Referat wygłoszony na Sympozjum duszpasterstwa młodzieży. Kowno (Litwa), 2 lutego 2004 r.;
- *Współczesne rozumienie patriotyzmu*. Referat wygłoszony na sympozjum „Instytuty świeckie życia konsekrowanego” Przemyśl, 24 kwietnia 2004 r.

Ks. dr Piotr Kulbicki:

- *Paradygmat wspólnoty chrześcijańskiej w świecie w liturgii posoborowej*. Referat wygłoszony podczas Tygodnia Eklezjologicznego KUL „Źródło – szczyt – życie. Wokół fundamentalnych wymiarów Eucharystii” Lublin, 24 marca 2004 r.;
- *Nabożeństwa Eucharystyczne w pobożności ludowej*. Referat wygłoszony na sympozjum „Pobożność ludowa i jej formy w praktyce duszpasterskiej” KUL, Lublin, 22 kwietnia 2004 r.;

- *Eucharystia a ewangelizacja*. Referat wygłoszony na sympozjum „Misterium Eucharystii. Teologia – liturgia – ekumenizm” Olsztyn, 26 kwietnia 2004 r.

Ks. dr Piotr Petryk:

- *Przygotowanie do małżeństwa w parafii*. Referat wygłoszony na sympozjum „40-lecie Konstytucji o liturgii w życiu Kościoła lokalnego” Gdańsk-Oliwa, 25 października 2003 r.;
- *Kult maryjny w pobożności ludowej*. Referat wygłoszony na sympozjum „Pobożność ludowa i jej formy w praktyce duszpasterskiej” KUL, Lublin, 22 kwietnia 2004 r.

VIII. PRACE MAGISTERSKIE

Pracownicy Instytutu Liturgiczno-Homiletycznego byli promotorami 32 prac magisterskich: ks. prof. dr hab. Władysław Głowa – 5; ks. prof. dr hab. Zbigniew Wit – 2; ks. prof. dr hab. Tadeusz Zasępa – 12; pracownicy Katedry Teologii Liturgii – 12; ks. dr Józef Szczypa – 1.

IX. PRACE LICENCJACKIE

W roku akademickim 2003/2004 15 studentów ze specjalizacji homiletycznej, liturgicznej i edukacji medialnej złożyło egzamin licencjacki i otrzymało tytuł licencjata teologii.

X. PRACE DOKTORSKIE

W roku akademickim 2003/2004 w Instytucie Liturgiczno-Homiletycznym zostało przygotowanych i obronionych 13 rozpraw doktorskich. Promotorami tych rozpraw byli: ks. prof. dr hab. Władysław Głowa – 2; ks. prof. dr hab. Jerzy J. Kopeć – 2; ks. prof. dr hab. Tadeusz Zasępa – 8; ks. dr hab. Czesław Krakowiak – 1.

XI. RECENZJE

W okresie sprawozdawczym pracownicy Instytutu Liturgiczno-Homiletycznego przygotowali kilkanaście recenzji: profesorskich – 4; habilitacyjnych – 2; doktorskich – 13; magisterskich – 35; powydawniczych – 6.

XII. PUBLIKACJE

1. Pracownicy Instytutu Liturgiczno-Homiletycznego w roku akademickim 2003/2004 opublikowali 9 pozycji książkowych:

- Ks. Tadeusz Zasępa, M. Iłowiecki. *Moc a niemoc medií*. Bratislava 2003 ss. 183.
- Ks. Tadeusz Zasępa (red.). *Internet i nowe technologie – ku społeczeństwu przyszłości*, Częstochowa 2003 ss. 650.
- Ks. Tadeusz Zasępa (red.). *Szkoła katolicka XXI wieku*. Lublin 2003 ss. 84.
- Ks. Czesław Krakowiak. *Katechumenat chrzcielny dorosłych w Kościele posoborowym*. Lublin 2003 ss. 470.
- Ks. Bogusław Migut (red.). *Kościół, Naród, Rodzina*. Lublin 2004.
- Ks. Jerzy Sikora (red.). *25 lat Pontyfikatu Jana Pawła II*. Olecko 2004.
- Ks. Piotr Kulbacki (red.). *Krucjata Wyzwolenia Człowieka środowiskiem wychowawczym dla dzieci*. Krościenko–Kraków–Łódź 2003.
- Ks. Zdzisław Janiec. *Święci w misterium Kościoła*. Sandomierz 2003 ss. 143.
- Ks. Zdzisław Janiec. *Dominus Jesus*. Sandomierz 2003 ss. 79.

2. Ponadto pracownicy Instytutu Liturgiczno-Homiletycznego opublikowali 78 artykułów.

a) W pracach zbiorowych:

- *Szkoła katolicka w XXI wieku*. Red. T. Zasępa. Lublin 2003 s. 9-19.
- *Sobór bliski, Sobór daleki*. Lublin 2003 s. 256-265.
- *Spółeczeństwo wirtualne – społeczeństwo informacyjne*. Red. R. Szwed. Lublin 2003 s. 209-216.
- *Internet i nowe technologie – ku społeczeństwu przyszłości*. Red. T. Zasępa, Częstochowa 2003 s. 11-17, 51-55, 74-87.
- *Liturgia i pobożność ludowa*. Red. W. Nowak. Olsztyn 2003 s. 11-24, 25-38 i 78-103.
- *Poezja Karola Wojtyły. Duchowe spojrzenia*. Red. J. Sochoń. Pelplin 2003 s. 85-94.
- *Liturgia w dokumentach II Polskiego Synodu Plenarnego*. Red. K. Matwiejuk. Radom 2004 s. 5-6;
- *Błazennij Klementij Szeptickij pro molitwu u widrodzenich monastirjach Studijskogo ystawy*. Red. S. Dmitruch. Lwów 2003 s. 5-6.
- *Święty Stanisław w życiu Kościoła w Polsce*. Red. A. A. Napiórkowski. Kraków-Skałka 2003 s. 183-202.
- *Z potrzeby serca...* Red. S. Sieczka [i in.]. Lublin 2004 s. 336-349.
- *Kościół, Naród, Rodzina*. Red. B. Migut. Lublin 2004.
- Hasła w tomie 9 *Encyklopedii Katolickiej*:
  - Komentator (kol. 443-444),
  - Kompleta (kol. 485),
  - Krucyferariusz (kol. 1377).
- Hasła w tomie 10 *Encyklopedii Katolickiej*:
  - Lavabo,

- Liturgia,
- Liturgia Godzin,
- Liturgiczne gesty i postawy.
- Hasła w *Leksykonie Teologii Pastoralnej*:
  - Duszpasterstwo eucharystyczne,
  - Garhammer W.,
  - Homilia,
  - Homiletyczna formacja,
- Hasła w *Российской Кафолической Энциклопедии*:
  - Liturgia,
  - Mszał,
  - Odo Casel.

b) W czasopiśmie:

- „Roczniki Teologiczne”,
- „Przegląd Homiletyczny”,
- „Kieleckie Studia Teologiczne”,
- „Ełckie Studia Teologiczne”,
- „Memoranda – Wiadomości Archidiecezji Lubelskiej”,
- „Forum Scientiae et Sapientiae”,
- „Keryks”,
- „Studia z prawa wyznaniowego”,
- „Orbis communicationis socialis. Medzinárodný teologický zborník o otázkach spoločenskej komunikácie”,
- „Studia Catholica Podoliae”,
- „Liturgia. Časopis pre liturgickú obnovu”,
- „Anamnesis”,
- „Epea. Almanach”,
- „Znad Wili”,
- „Twórczość”,
- „Episteme”,
- „Martyria”,
- „Rozmaitości Ełckie”;
- „Wiadomości Archidiecezji Lubelskiej”;
- „Kronika Diecezji Radomskiej”;
- „Kronika Diecezji Sandomierskiej”

XIII. TEMATY PRAC BADAWCZYCH
REALIZOWANYCH WE WSPÓLPRACY Z ZAGRANICĄ

Katedra Współczesnych Form Przekazu Wiary:

- *Media a opinia publiczna w krajach Europy środkowo-wschodniej*. Ružomberok – Praga – Lublin.

Ks. Stanisław Dyk